

Stormprotocol markten Zaanstad 2025

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad;
stellen de nadere regels vast:

Stormprotocol markten Zaanstad 2025

Inhoudsopgave Hoofdstuk 1. Inleiding Hoofdstuk 2. Betrokken partijen Hoofdstuk 3. Uitgangspunten van het protocol Artikel 1. Storm Artikel 2. Windstoten Artikel 3. Overige extreme weersomstandigheden Artikel 4. Randvoorwaarden Hoofdstuk 4. Storm en de markt Artikel 5. Te onderscheiden situaties Artikel 6. Maatregelen Artikel 7. Toepassing stormprotocol en communicatie Bijlage 1: Windschaal van Beaufort (Bron: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut) Bijlage 2: Weerwaarschuwingen (Bron: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut)

Hoofdstuk 1. Inleiding

Meerdere zaken zijn van invloed op het reilen en zeilen van de markt. Eén van die zaken die invloed hebben op de markt is de weersomstandigheid. Bij harde wind en andere extreme weersomstandigheden zijn er mogelijk risico's voor de bezoekers en de marktkooplieden.

Vanuit het oogpunt van veiligheid, eenduidigheid en inzichtelijkheid is daarom dit protocol opgesteld. Hierin is opgenomen wie er verantwoordelijk is, welke stappen gevolgd moeten worden en welke richtlijnen er gelden om tot een verantwoorde en inzichtelijke beslissing te komen bij extreme weersomstandigheden.

In de 'Marktverordening Zaanstad 2024' is geregeld dat de marktmeester verantwoordelijk is voor het toezicht op de markt. Bij zware weersomstandigheden zoals bij een vrij krachtige wind, kan de marktmeester besluiten de markt niet te laten aanvangen of direct te beëindigen. Hierbij wordt er zoveel mogelijk gekeken naar de veiligheidsmogelijkheden, ligging van de markt en de situatie op de markt.

In dit stormprotocol wordt steeds gesproken over marktkramen. Maar ook marktkooplieden met verkoopwagens zullen zich, wanneer het stormprotocol geldt, aan de aangekondigde maatregelen moeten houden.

Dit protocol geeft uitleg over de regels die gelden bij storm op de markt. Hoe de situatie beoordeeld moet worden, de maatregelen die genomen kunnen worden en welke stappen gezet moeten worden. De maatregelen die genomen kunnen worden staan onder artikel 6. Dit is bijvoorbeeld het aanbrengen van spanbanden/ stormbanden, het inschuiven van de markt of het opruimen van losse kramen. Als de marktmeester op basis van de veiligheid vindt dat de markt enkel kan doorgaan met verkoopwagens

is dit mogelijk. Hiermee wordt voorkomen dat losse kramen door harde wind omvallen en/ wegwaaien en voor gevaarlijke situaties zorgen.

De constatering dat er sprake is van een storm of (zware) windstoten kan zich op verschillende momenten voordoen. Voor de start van de markt kunnen de vooruitzichten zo zijn dat gebruikmaken van het stormprotocol voor de hand ligt. De marktmeester kan zich goed en op tijd voorbereiden op de uitvoering van het stormprotocol.

Hoofdstuk 2. Betrokken partijen

Het college is verantwoordelijk voor het organiseren van een veilige markt. Daarnaast is de markt een samenspel van verschillende partijen. Hieronder worden de partijen genoemd en hun rol bij de veiligheid op de markt bij extreem weer.

De marktmeester

De marktmeester is verantwoordelijk voor het toezicht op de markt en de marktpartijen moeten de instructies van de marktmeester opvolgen. De marktmeester is voor de gemeente de belangrijkste uitvoerder ter plaatse. Hij voert wanneer nodig het stormprotocol uit.

De marktcommissie

De marktcommissie is het aanspreekpunt voor de marktmeester namens de marktkooplieden. De marktcommissie draagt bij aan de communicatie en informatievoorziening richting de marktkooplieden.

Marktkooplieden

De marktkooplieden zijn verantwoordelijk voor het gebruik van hun kraam. Dit betreft zowel het aanbrengen van spanbanden/ stormbanden als de uitbouw en de inrichting van de kraam. Deze verantwoordelijkheid gaat vanaf ingebruikname van de kraam tot teruggave aan de kramenzetter.

Kramenzetter

De kramenzetter is verantwoordelijk voor de lege kramen op de markt. Dit geldt vanaf start opbouw tot einde afbouw. Bij stormachtig weer moet hij met voldoende materieel en personeel aanwezig zijn om lege kramen te verwijderen.

Handhaving

De handhaving is verantwoordelijk voor de veiligheid op en aan de markt voor zover dit ligt binnen de bevoegdheden van de toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's).

Hoofdstuk 3. Uitgangspunten van het protocol

De marktmeester onderneemt stappen om de markt op een veilige manier door te laten gaan. Hierbij is het uitgangspunt dat de markt doorgaat tenzij de veiligheid in het geding is.

Zie bijlagen 1 en 2 bij dit stormprotocol voor een toelichting op de 'Windschaal van Beaufort' (hierna: Bft) en de 'Weerwaarschuwingen' conform het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (hierna: KNMI).

Artikel 1. Storm

De ernst van een storm voor een markt wordt door drie hoofdfactoren bepaald: de windkracht, de windrichting en de locatie van de markt.

Bij een windkracht van 4 Bft of minder hoeven er normaal geen extra maatregelen op de markt te worden getroffen.

In het protocol wordt uitgegaan van een grenswaarde van 5 Bft. Het KNMI spreekt dan van 'vrij krachtige wind'. Vanaf 5 Bft moeten de spanbanden/ stormbanden worden aangebracht.

Bij een windkracht van 6 Bft (39-49 km/h ofwel 10,8-13,8 m/s) spreekt het KNMI van een "krachtige wind". Vanaf een windkracht van 6 Bft kan de marktmeester besluiten geen kramen te (laten) plaatsen.

Vanaf een windkracht van 8 Bft (62-74 km/h ofwel 17,2-20,7 m/s) spreekt het KNMI van "stormachtig". Het doorgaan van de markt is dan twijfelachtig.

Vanaf een windkracht van 9 Bft (75-88 km/h ofwel 20,8-24,4 m/s), "storm", kan er een weeralarm door het KNMI worden afgegeven.

Hoewel de windkracht en de windrichting belangrijke factoren zijn in de bepaling van de toe te passen stappen van het stormprotocol, moet iedere keer de specifieke situatie op de markt als uitgangspunt worden genomen. De marktsituatie, de windkracht en de windrichting moet beoordeeld worden op de veiligheid van de markt, de marktkoopliden en de bezoekers. De marktmeester is hierin de doorslaggevende factor.

Artikel 2. Windstoten

Er kan ook sprake zijn van windstoten of zelfs zware windstoten. Bij zware windstoten bereikt de wind bij vlagen snelheden van 75 km/h en bij zeer zware windstoten zelfs snelheden van meer dan 100 km/h. Het KNMI geeft regionale waarschuwingen voor windstoten uit: Code geel (wees alert, mogelijk kans op gevaarlijk weer) of Code oranje (wees voorbereid op extreem weer). Ook bij het afgeven van deze waarschuwingen kan het stormprotocol van toepassing worden verklaard.

Artikel 3. Overige extreme weersomstandigheden

Bij zware sneeuwval, ijzel, hagel, gladheid of overige zware weersomstandigheden, ook die waarbij het KNMI geen weerswaarschuwing heeft afgegeven, bepaalt de marktmeester of het stormprotocol van toepassing wordt verklaard.

Artikel 4. Randvoorwaarden

1. De verantwoordelijkheden op het marktterrein liggen als volgt:
 - a. de marktmeester is verantwoordelijk voor het veilig doorgaan van de markt;
 - b. de kramenzetter is verantwoordelijk voor de lege, niet verhuurde kramen;
 - c. de marktkoopman is verantwoordelijk voor de gehuurde kraam of verkoopwagen en eigen materiaal.
2. Om het stormprotocol uit te voeren zijn een aantal voorwaarden waaraan minimaal voldaan moet worden:
 - a. het marktterrein is voorzien van stormmankers;
 - b. elke ondernemer is in het bezit van spanbanden/ stormbanden;
 - c. duidelijke afspraken met de kramenzetter over de beschikbaarheid tijdens marktdagen waarbij de voorspelling 5 Bft of meer is;
 - d. de marktmeester is aanwezig bij een voorspelling van 5Bft of meer.

Hoofdstuk 4. Storm en de markt

Artikel 5. Te onderscheiden situaties

Kort of bij de start van de markt of tijdens de markt kunnen de weersomstandigheden zodanig zijn dat er maatregelen nodig zijn.

Kort voor of bij de start van de markt

Het kan zijn dat er waarschuwingen voor krachtige of hard wind gegeven worden. Op dat moment is het belangrijk alert te zijn op een mogelijke verslechtering van het weer. Dit betekent dat de marktmeester voor de aanvang van de markt op de markt moet zijn om de situatie ter plekke te kunnen inschatten en indien nodig volgens het stormprotocol te handelen.

Tijdens de markt

De situatie op de markt kan door wisselende omstandigheden dermate wijzigen dat het stormprotocol van toepassing is. Hierbij moet de marktmeester tijdens de markt de situatie inschatten en wanneer nodig volgens het stormprotocol handelen.

Artikel 6. Maatregelen

Op de markt wordt bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn.

Vrijwillig afmelden

In artikel 4 van het inrichtingsplan voor de woensdagmarkt te Wormerveer 2024 en het inrichtingsplan voor de donderdag- en zaterdagmarkt te Zaandam 2024 is bepaald dat de vergunninghouder van de vaste standplaats ten minste 10 van 13 aaneengesloten weken zijn plaats inneemt.

Indien de weersvoorspellingen volgens een marktkooplid zo slecht zijn dat hij zijn standplaats niet wenst in te nemen, maar de markt (nog) niet is afgelast, kan hij zich vrijwillig afmelden bij de marktmeester. Dit is niet van toepassing op marktkoopliden die in 13 aaneengesloten weken al 3 keer afwezig zijn geweest. Hiermee wordt voldaan aan de aanwezigheidsregels van de Marktverordening en artikel 4 van het Inrichtingsplan.

Spanbanden/ stormbanden

De marktkoopliden brengen op aanwijzing van de marktmeester daar waar mogelijk spanbanden/ stormbanden aan. De markt gaat in dat geval gewoon door. Wanneer mogelijk kan op alle locaties een auto achter de kraam worden geplaatst.

Wanneer een marktkoopman geen spanbanden/ stormbanden bij zich heeft, mag de marktmeester besluiten dat er uit veiligheidsoverwegingen voor deze koopman deze dag geen markt is.

Inschuiven

De marktmeester kan voor de veiligheid besluiten om de markt in te schuiven. De aanwezige marktkoopliden brengen spanbanden/ stormbanden aan (indien mogelijk) en schuiven aan, zodat er een gesloten markt is. De marktkoopliden, marktcommissie en kramenzetter worden tijdig geïnformeerd. De kramenzetter haalt eventuele lege kramen direct weg.

Afgelasten

Het afgelasten van een markt is een besluit dat genomen kan worden bij extreme weersomstandigheden, waarbij de veiligheid van de markt, de personen en goederen niet gewaarborgd kan worden. Wanneer dit uiterste besluit gedurende een marktdag wordt genomen, halen de marktkoopliden hun kraam leeg, halen in overleg met de kramenzetter de spanbanden/ stormbanden los en de kramenzetter verwijdert onmiddellijk de kraam. Wanneer dit besluit voor het begin van de markt wordt genomen, dan wordt de markt niet opgezet. Het definitieve besluit om een markt af te gelasten wordt door de marktmeester genomen en gecommuniceerd aan de marktkoopliden.

Afbreken kramen

Wanneer het stormprotocol van toepassing is dan mogen de marktkoopliden de spanbanden/ stormbanden pas verwijderen als de kramenzetter, of een vertegenwoordiger van de kramenzetter, hierbij aanwezig is om de kraam direct verder af te breken.

Het afgelasten van de markt is een ingrijpende beslissing. Bij het afgelasten van de markt hebben de marktkoopliden inkomstenderving. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid van zowel de marktkoopliden als de bezoekers aan de markt. De afweging tussen beide belangen moet daarom zorgvuldig gebeuren.

Voor alle maatregelen geldt dat er goed overleg plaatsvindt tussen de marktmeester, toezichthouder(s), de kramenzetter en de marktcommissie. De verantwoordelijkheid voor het volgen van de juiste procedure in het kader van het besluit blijft bij de marktmeester.

Artikel 7. Toepassing stormprotocol en communicatie

Wanneer de marktmeester het besluit heeft genomen de markt af te gelasten, stelt hij de juristen van de afdeling Straattoezicht hiervan schriftelijk op de hoogte. Dit doet hij middels een bestuurlijke rapportage. Zo nodig pleegt de marktmeester overleg met de afdeling Straattoezicht. Zij kunnen bezoekers van de markt informeren over het besluit, zo nodig in overleg met de afdeling Communicatie.

Bijlage 1: Windschaal van Beaufort (Bron: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut)

Kracht*	Benaming	Windgemiddelde snelheid over 10 minuten (km/u)	Windgemiddelde snelheid over 10 minuten (m/sec)	Uitwerking boven land en bij mens
0	stil	0-1	0-0,2	rook stijgt recht of bijna recht omhoog
1	zwak	1-5	0,3-1,5	windrichting goed af te leiden uit rookpluimen
2	zwak	6-11	1,6-3,3	wind merkbaar in gezicht
3	matig	12-19	3,4-5,4	stof waait op
4	matig	20-28	5,5-7,9	haar in de war, kleding flappert
5	vrij krachtig	29-38	8,0-10,7	opwaaiend stof hinderlijk voor de ogen, gekuifde golven op meren en kanalen en vuilcontainers waaien om
6	krachtig	39-49	10,8-13,8	paraplu's met moeite vast te houden
7	hard	50-61	13,9-17,1	lastig tegen de wind in te lopen of fietsen
8	stormachtig	62-74	17,2-20,7	voortbewegen zeer moeilijk
9	storm	75-88	20,8-24,4	schoorsteenkappen en dakpannen waaien weg, kinderen waaien om
10	zware storm	89-102	24,5-28,4	grote schade aan gebouwen, volwassenen waaien om
11	zeer zware storm	103-117	28,5-32,6	enorme schade aan bossen
12	orkaan	>117	>32,6	verwoestingen

Bijlage 2: Weerwaarschuwingen (Bron: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut)

	Code geel	Code oranje
Regen	Verkeershinder door aquaplaning, of ≥ 50 mm in 24 uur	≥ 75 mm in 24 uur
Gladheid & sneeuw	Minimaal één van de volgende criteria: - lokale gladheid door op-, aan- of bevroering van natte weggedeelten, hagel, sneeuwresten of lokale ijzel - tot 5 cm sneeuw in 6 uur - tot 3 cm sneeuw in 1 uur	Minimaal één van de volgende criteria: - op uitgebreide schaal gladheid door ijzel of bevroering ≥ 5 cm sneeuw in 6 uur ≥ 3 cm sneeuw in 1 uur - sneeuwval en/of driftsneeuw (≥ 40 km per uur), leidend tot sneeuwduinen
Onweersbuien	Lokale onweersbuien met lokaal één of meer van de volgende verschijnselen: - windstoten (≥ 60 km per uur) - of lokaal veel neerslag (≥ 30 mm in 1 uur) - of hagel (tot 2 cm)	Georganiseerde onweersbuien met lokaal één of meer van de volgende verschijnselen: - zware windstoten (≥ 75 km per uur) - of lokaal veel neerslag (≥ 50 mm in 1 uur) - of grote hagel (≥ 2 cm)
Windstoten	≥ 75 km per uur Kust, winterhalfjaar: 90 km per uur	≥ 100 km per uur Kust, winterhalfjaar: 120 km per uur
Temperatuur (hitte/koude)	Minimaal één van de volgende criteria: - Aanhoudende hitte, Nationaal Hitteplan actief, na consultatie RIVM 1 dag met maximum temperatuur ≥ 35 °C Windchill < -15 °C	Minimaal één van de volgende criteria: 3 dagen op rij met maximum temperatuur van ≥ 34 °C 2 dagen op rij met maximum temperatuur van ≥ 36 °C 1 dag met maximum temperatuur van ≥ 38 °C Windchill < -20 °C
Zicht	< 200 m	< 10 m
Hozen	Bij waarneming (geen standaard tijdsduur)	

Code Rood

Dit is een weeralarm waarbij extreem weer een grote impact op de samenleving heeft. De weersituatie kan voor zoveel schade, letsel en overlast zorgen dat het maatschappij-ontwrichtend kan zijn. Dit kan heel lokaal zijn. Code rood wordt op zijn vroegst 24 uur uitgegeven vóórdat het weerfenomeen zich voordoet. Code rood kan ook uitgegeven worden als er een kleine kans is op een extreme weersituatie, maar de veiligheidsrisico's groot zijn.

Waarschuwingen voor Code rood en Code oranje worden door het KNMI en NOS gedeeld.